

Alle tiders karneval

Svend Aage Madsen (1990)

Test 9

1 Fortællingen om den gennemgribende forvandling, som jeg har kaldt Alle tiders karneval, begynder morgenen efter det store karneval i Århus, sandsynligvis engang i firserne. Nitten. Senere skal jeg nok forklare, hvorfor jeg er noget upræcis med
5 tidsangivelsen, men det bliver lidt omstændeligt, så det skal ikke fyres af her i indledningen, hvor det gælder om at fange læserens interesse. Når du først har hørt hvad der sker med Karl den morgen, skal du sgu nok læse videre, om jeg så begynder at repetere kongerækken.

10 Karl vågnede med hoved på, som det hedder, men da han tumlede ud på badeværelset undrede han sig alligevel en del, idet han passerede spejlet. Ud af øjenkrogen havde han set, at det hoved han havde på ikke var hans eget.

15 Han blev dog ikke så ophidset, som jeg ville være blevet i den situation. Ikke fordi mit tab ville være større end hans, hvis jeg mistede mit nuværende hoved, men snarere fordi Karl var bedre til at holde sit koldt.

– Den var høj i går, tænkte han nøgternt. – Jeg har ikke engang fået fjernet masken, før jeg trak døde høns op på maven.

20 Så let tog han på sagen. Dengang.

Det var gået løs i tre dage i højeste gear, og det var åbenbart én nat for meget at lade sminke sidde, for nu sad den i hvert fald fast, opdagede Karl. Lige meget hvor grundigt han gubbede, blev han ved med at ligne en sørøver fra syttenhundrede og
25 hvidkål.

Enhver svagere sjæl end Karl ville efter dette være smuttet tilbage mellem lagnerne, for efter tre dages løjer, gives der ikke noget saligere opholdssted. Det gjorde de da også, begge to. Men Karl med viljestyrke af stål, og ikke mindst en arbejds-
30 giver, der kunne tage guldmedalje i mistænksomhed, måtte se i

øjnene, at om femogtyve minutter måtte han indfinde sig i sparekassen. Selvfølgelig kunne han melde sig syg. Det er enhvers ret. Som gyldig undskyldning skulle han bare – i betragtning af at det var dagen efter karnevallet – sende et amputeret ben eller tilsvarende bevismateriale. Karl satte faktisk brødkniven ind mod låret, men netop som de skarpe savtakker dansede hen over huden, indså han at arbejdet også har sin egen robuste charme, og lod benet hænge ved.

På den anden side ville det ikke fremme indlånene, hvis manden ved kassen helt øjensynlig var en blodtørstig sørøver. Selvfølgelig kunne Karl tage sit jakkesæt på, men hvad skulle det hjælpe, når der ragede et vansiret, tandløst, enøjet fjæs op over kravetøj? Du kan nemt sidde dér og grine, hvad skulle den arme mand gøre? Lancere et nyt slogan: Lad pirater passe på Deres skat?

Der var ikke anden udvej end at lægge en ny maske oven på den han ikke kunne slippe af med. Så at sige maskere sig som sig selv. Tåbeligt, men kom du med et bedre forslag?

Heldigvis var der meget af hudfarvestiften tilbage. Så Karl malede en sund, let solbrændt, glat hud oven på den vejrbitte, furede maske, og kom næsten til at ligne sig selv.

I første omgang kridtede han tænderne, men så snart læberne gned hen over dem forsvandt kridtet. Og selv om historien foregår i Smilets By, kunne han ikke klare at holde tænderne blottede en hel lang arbejdsdag. I stedet plastrede han et tyndt lag tyggegummi på de tre sortmalede tænder.

Det sværeste var at få det kunstige øje, som han malede oven på det tilklistrede øjenlåg, til at se naturligt ud. Helt tilfreds med resultatet blev han ikke. Derfor tog han sine briller med farvet glas på. De måtte kunne accepteres på en så mørkeblå mandag.

Da sørøveren var forklædt som Karl, var der mindre end ti minutter til arbejdstid. Ud ad cykelstien til Risskov, hvor sparekassen lå.

Mens fortællingen cykler derud ad, kan jeg få tid til at forklare, hvordan der gik koks i almanakken i Århus. Jeg sagde

jo, at jeg nok skulle få lejlighed til at fortælle det.

Århusianerne var de første der opdagede, at tiden gik, ja, næsten løb løbsk. Eller i hvert fald de første til at gøre noget ved det. For at holde tiden fast begyndte de allerede før første verdenskrig at bygge et slags museum inde midt i byen, der var ved at blive både for stor og for moderne. Først drejede det sig om et par to hundrede år gamle huse. Men efterhånden blev det til en hel lille flække, som man kaldte Den gamle By. Hvis du har svært ved at følge med, skal du ikke være ked af det. Det var der også nogen der havde i Århus. I nittenfirserne var der en del, der var så trætte af tiden, at de virkelig begyndte at stritte imod udviklingen. I første omgang besatte de banegården eller teatret, uden at det hjalp. Senere var der en flok der flyttede ind i Den gamle By. De gav sig til at opføre sig, som om de levede i syttentyverne eller syttentresserne, det kom sig ikke så nøje. Der var jo dragter nok fra den tid på museet, for ikke at tale om møbler, værktøj og butikker.

Alle havde jo regnet med at slumstormerne, der havde fået storhedsvanvid og slået sig ned i Borgmestergården, skulle smides ud med det samme. Der var nemlig en lov, der sagde, at det var ulovligt at overtræde loven. Men det viste sig at folk kom strømmende fra nær og fjern, der var vist endda en helt fra København, men han havde nu forvildet sig, han skulle have været til Haderslev. Folk ville nemlig se de mennesker, der levede ligesom de selv havde gjort for to hundrede år siden. Du ved godt, hvad jeg mener.

Så skyndte byens vise fædre sig at finde en lov der sagde, at de mennesker der levede midt i syttenhundredtallet ikke kunne dømmes efter en lov, der var blevet indført i nittenhundredogsyv. Var det måske ikke viist? Besætterne fik altså lov at blive i Den gamle By, på betingelse af at de optrådte på en gammel måde og lod andre folk se på det.

Straks var der flere der flyttede derud, tilbage til en mindre kompliceret tidsalder. Man tog skolen i brug, for der var mange børn blandt dem, og man tog teatret i brug, hvor man spillede stykker fra den tid. Der kom håndværkere af alle slags, og man

valgte sågar et byråd.

Efterhånden værnede alle sig til at der var en levende gammel by, inde i den ny. Den gamle voksede lidt, og ændrede sig selvfølgelig med tiden. For tiden stod jo ikke stille. Ikke den-

5 gang.

Så var der et af de gamle huse der var ved at falde sammen, og man forbedrede det lidt. Så var der noget værktøj der blev slidt op, og man indførte noget lidt nyere. Da selve Århus var blevet omkring hundrede år ældre, havde Den gamle By udviklet sig 10 frem til noget i retning af nittenhundrede. Det hele gik nemlig lidt hurtigere i anden omgang. Men efterhånden var der næsten ingen der havde lyst til at bo i den store, moderne by, hvor problemerne og håbløsheden jo blev større og større. Så den yderste, moderne skal var næsten helt opslugt af Den gamle By, 15 som voksede kraftigt i den periode og efterhånden bare blev kaldt Byen. Af den oprindelige by gemte man kun et lille hjørne, som kom til at hedde Den ny By. Så man kunne holde styr på det hele.

Men tiden var forvirret, faktisk var problemerne også begyndt 20 at melde sig i Den gamle By. Derfor byggede man et slags museum inde midt i den for at holde den gode, gamle tid fast. Nogle år efter var der så nogle besættere der rykkede ind i museet og gav sig til at leve ligesom man et par hundrede år før havde gjort.

25 Det lyder selvfølgelig helt enkelt og logisk, så elegant som jeg redegør for det. Men i virkeligheden var det noget rod, så man snakker ikke for meget om det.

Det værste er at man ikke er helt sikker på hvor mange gange rummelen egentlig har gentaget sig.

30 Men i mellemtiden er Karl nået ud til sparekassen. Han aner ikke en skid om det her, men du er nødt til at vide det, hvis du skal forstå resten af fortællingen. Du kan da altid prøve.

Karl rettede lidt på masken og møvede ind i sparekassen halvt skjult bag en avis, som han tilfældigt holdt i hovedhøjde, mens 35 han vinkede hilsende mod de andre.

– Hr. Neva er noget rød i hovedet, bjæffede Varanen.

Personalet stirrede mistroisk på Karl.

– Jeg måtte cykle temmelig hurtigt, forklarede han.

Varanen gryntede og fordybede sig i sine yndlingsregnskaber.

5 Bestyrerens borgerlige navn var K. Laveran, men når han vendte ryggen til var han ingen anden end Varanen. Ingen havde nogensinde fundet ud af hvad K'et stod for, selv om Arne hævdede det betød Komodo. En komodovaran er cirka dobbelt så lang som en krokodille, men ikke nær så køn. Arne, derimod, 10 var Karls ven og sparekassens vittige hoved – det kan jeg stå inde for.

Karl tilbragte dagen bag kassen. Han benyttede sig af det kendte tryllekunstnertrick: Vis folk noget spændende, så op- 15 dager de slet ikke at man laver numre med dem. Så mens Karl betjente kunderne med den ene hånd, sad han tilfældigt og viftede med et tykt bundt tusindkronesedler i den anden. Fidusen lykkedes. Folk gloede hypnotiserede på den blafrende formue og lurede på, hvornår Karl ville stoppe den i sin egen lomme, og ingen bemærkede hans sygelige udseende. Faktisk 20 havde han en fornemmelse af at alle hellere end gerne så væk fra ham.

Sine tissepauser brugte Karl til at udbedre sminken, hvor den var ved at krakelere. En gang var det drabelige ar ved at skinne igennem, en anden gang var tyggegummiet gledet af en tand.

25 Heller ikke kollegerne kom med kommentarer. I grunden så de ikke for godt ud selv. Alle sammen bar tydeligt præg af at have spildt karneval ned i halsen. Varanens hængemule så ud som om den var ved at falde af, og så snart nogen så på ham dykkede han ned i nogle uskyldige opstillinger. I panden havde han fået et par buler, som vist ikke hører til varaners normale 30 udstyr.

Værst havde festlighederne imidlertid taget på Arne, der i skikkelse af en spidshaget gavtyv, havde delt mere end ét krus med Karl. Arne gik praktisk taget hele dagen og pressede begge 35 hænder mod hovedet, som om han kunne høre det knage, og ville være parat til at gribe de to halvdele, når det sprækkede.

De kunne også nemt tage skade, hvis de faldt på jorden. På et tidspunkt kunne man virkelig se sprækken ned over panden, og Arne fik lov at gå hjem, til han havde bedre samling på hovedet.

Karl holdt masken hele dagen, men så snart han var hjemme igen, begyndte han at fjerne den. Det gik ganske let. Men det fjæs der åbenbarede sig inde under sminken, tilhørte en gemytlig sørøver. Lige meget hvor meget han skrubbede blev det ved med at være der. Til sidst greb han i desperation ud efter den nærmeste giftflaske. Tetraklorkulstof. Han hældte et ordentligt skvæt i ansigtet. Det sydede og brusede temmelig meget, men da røgskyerne lagde sig, var det stadig den skide sørøver der gloede på ham. Han tværede koncentreret afløbsrens ud over hele hovedet. Det sved og rev i huden, så han skreg og vred sig, og måtte skynde sig at skylle det af igen. Ikke en plet på sørøverens sunde ansigtskulør.

Nu blev han rigtig desperat. Jeg garanterer for at du ikke kan nævne én eneste væske i en normal husholdning, som han ikke forsøgte sig med. Ribssaft? Han lagde hovedet i blød tæt ved en halv time i en ram blanding af snaps, rensbenzin, amerikansk olie og ribssaft. Imens trak han vejret gennem et sugerør. Han sled to kvadratmeter sandpapir op, en stålborste, to neglefile, et lille rivejern og et råkostjern.

Bagefter var det ikke til at se forskel. Jo. Måske virkede sørøveransigtet lidt mere rent og nypudset end det havde gjort under hele karnevallet, men det var også alt han havde opnået.

Til sidst segnede Karl simpelt hen om, og vågnede først da vækkeuret næste morgen skreg ham ind i øret. Han vaskede og barberede sørøveren, uden at se ham i øjnene. Derefter sminke- de og malede han tålmodigt fjæset, til det på en prik lignede Karl Sparekassemand.

Han havde allerede fået så meget handelag, at han ikke behøvede vifte med aviser eller tusindkronesedler for at aflede kundernes opmærksomhed, og sine tissepauser kunne han nu bruge til at rense negle og – ikke mindst, tisse.

Arne var stadig syg, men Varanen havde fået hanket op i hængemulen.

Da Karl den dag kom hjem, gravede han sig ikke engang ind til det forhadte sørøverfjæs, men nøjedes med at friske lidt op på Karl Neva overtrækket, så det virkede om muligt endnu mere charmerende end før.

Sagen var, at han havde en aftale med en pige han havde truffet under karnevallet. Når jeg ikke har fortalt om hende før, var det for at du ikke skulle blive for rundtosset. Det skal nok komme. I virkeligheden havde Karl nemlig ikke tænkt på ret meget andet end hende, lige siden historien begyndte. Han havde kendt en del piger, men hende her, hun var anderledes. Der var noget utroligt friskt og velopløst over hende. Hun havde været klædt som en fræk tjenestepige i en gammel komedie med opstoppernæse og stramt snøreliv. Har du aldrig set en komedie med opstoppernæse? Du er gået glip af noget.

For sig selv kaldte Karl hende Pernille. Godt nok havde de overkommet vældig meget på den dags tid de havde tilbragt sammen, men der havde altså ikke været et sekund at spille til at præsentere sig i.

Karl gik altså ind på Gravens Rand med det halve karnevals- hæfte i hånden, sådan som aftalen lød.

Ved det nærmeste bord sad et kvindemenneske med den anden halvdel af hæftet. Da hun fik øje på Karl, var det som om hun prøvede at skjule sit hæfte. Karl tog et par skridt baglæns, fordi han var ved at blive dårlig. Da han ramlede ind i døren, bestemte han sig om. Han hilste på den fremmede dame. De sammenlignede omhyggeligt de to halve hæfter, men der var ingen tvivl mulig. De to hørte sammen.

– Neva, præsenterede han sig, og da han kom i tanke om alt hvad der havde været imellem dem, blev han flov og skyndte sig at tilføje: – Karl, mener jeg selvfølgelig.

– Ja, selvfølgelig.

Hun hed Vera Knal. Uden d, skyndte hun sig at tilføje, som om hun havde hørt alle de vittigheder, der kunne presses ud af navnet mindst én gang for meget.

– Uden d, gentog Karl lidt dumt.

Hendes ansigt lignede en klat dej, hvor hans Pernille havde

1 været en blussende kagekone med æbleskivekinder. Vera havde et par ubestemmelige tingester raslende rundt i blusen, hvor hans Pernille havde to dirrende bryster, presset op af snørelivet og fristende stukket frem.

5 Sjældent havde en øl været så lang. De drak én hver, mens de så til alle andre sider og talte beverdingens vinduer. Der var ét. Bagefter spiste de pligtskyldigst middag sammen et eller andet sted.

10 Havde Karl tilbragt to dage med at spekulere på Pernille, brugte han nu al sin tid på at finde ud af, hvordan han kunne undgå at tilbringe natten sammen med Vera Knal uden d. Selv i det dybeste mørke ville den grå dejklump virke nedslående.

Pludselig kom Vera heldigvis i tanker om at hun skulle noget.

15 – Til karneval er alle katte spraglede, plumpede det uvilkårligt ud af Karl.

– Hvaffor noget? sagde hun uforstående.

– Jeg mener, måske kan vi ses en anden gang? kom han til at sige i sin forfjamskelse.

20 Vera undertrykte et langstrakt suk. Resultatet blev at de for deres synders skyld måtte trækkes med hinanden den følgende fredag.

Da Karl kom hjem læste han en kronik om, at tre dages karneval ændrede jo ingenting på tilværelsen, nej, man skulle selv vælge sit udseende, selv være herre over hvilken tidsalder man færdedes i de 362 af årets dage, så kunne man de resterende tre dage om året bøje sig for den fantasiløse hverdag.

25 Gør fantasien til konge og livet til et karneval.

Kronikken var dødsenskedssommelig og fantasiforladt, men alt var bedre end denne melsmag han havde i munden efter det uundgåelige afskedslys.

30 Alt bliver en vane. En gang imellem gjorde Karl et forsøg på at slippe af med sørøversminken, men som oftest anlagde han uden videre sin sparekassemaske hver morgen oven på den anden. Når man kan børste tænder hver eneste morgen, kan man også farve tre tænder hvide. Når man kan overkomme at

1 barbere sig og dække eventuelle smårifter, kan man nemt ved samme lejlighed dække det blodige kæmpear.

Karl fik afviklet det næste møde med Vera uden Knald. Og begge huskede at lade være med at træffe en ny aftale, til

5 gensidig lettelse.

Det begyndte at ligne hverdag. Var Arne ikke blevet normal, så var han i det mindste begyndt at møde på arbejde igen.

En dag, hvor de køksede noget sammen i Karls lejlighed, fik Karl trang til at lade masken falde. Men han greb sig i det.

10 Situationen ville være for komisk. Arne måtte fortælle nogen, måske den unge elev som han prøvede at fordreje hovedet på, at inde under den afmålte kasserer lurede en blodtørstig sørøver. Derefter ville det ikke vare længe inden det sivede videre ud. Flere og flere kunder ville stå og grine smørret. Varanen ville

15 blive nødt til at afskedige den maskerede sørøver. Der findes ting man ikke kan betro sin bedste ven.

– Hvor har du gjort af dit rivejern? spurgte Arne mistroisk.

– Det brækkede. Det er ikke til at opdrive et nyt i hele byen, vævede Karl.

20 – Ingen solsikkeolie, ingen madsherry? Og ingen sulfo? Underligt, du plejer at være så ordentlig.

– Der er lidt brun sæbe. Købmanden havde udsolgt.

Arne løftede alle de tomme flasker op en efter en, og tilkastede Karl spørgende blikke. Der var noget galt. Karl kunne

25 ikke sige hvad, helt præcist, men Arne var bestemt ikke blevet sig selv efter karnevallet.

Den næste formiddag skete det.

Enhver bank og sparekasse med respekt for sig selv venter besøg af en røver. Men lige meget hvor tålmodigt man venter, lige meget hvor godt man har gennemtænkt situationen, virker det alligevel overraskende når det sker. Og ikke mindst måden det sker på.

30 Ikke mindst måden det skete på i dette tilfælde.

De fleste fra personalet var mødt. Varanen virkede lidt spidser i ansigtet denne dag, og måske lidt hektisk. Ellers var der ikke noget usædvanligt at bemærke.

35

Karl skubbede en kundestol på plads, hvilket fremkaldte et skarpt smæld, som gik til marv og ben. Varanen havde netop sat sig til rette bag sit store skrivebord og fordybet sig i obligationskurserne, da det umulige skete.

I døren stod dagens første kunde. Varanen. Det var Varanen. Endnu en. Ved første blik troede alle vist, at det virkelig var hr. K. Laveran, der trådte ind, skønt de lige havde set ham sætte sig i den modsatte ende af lokalet.

Manden i døren stirrede også, da han så sin tvillingebror ved skrivebordet. Tvillingebror, ja, det var den eneste logiske forklaring, men alle og enhver vidste at Varanen var enebarn. Arne havde mere end én gang sagt, at der simpelt hen ikke var plads til to af den slags i samme familie.

Der var noget galt. Der var noget rivende galt. Det kunne ikke lade sig gøre.

Den der først kom ud af trancen, var manden i døren. Han trådte længere ind i lokalet. Han trak hånden op af frakkelommen og hævede den mod manden bag skrivebordet.

I det samme skreg denne, den først ankomne Varan, idet han smed sig ned bag bordet: – Det er en svindler. Stands ham. Slå ham ned.

Karl stod nærmest den nyankomne. Det eneste der var ved hånden var en træstol. Så gjorde Karl noget, han tit havde haft lyst til. Han svang stolen og bankede den ned i nakken på den nyankomne, der så slående lignede Varanen. Manden sank sammen med en lyd som en brystsyg krokodille, der giver die.

Karl følte sig som en helt imellem tre og fire sekunder. Det var en god følelse. Men manden på gulvet havde ikke nogen revolver i hånden, og han lignede Varanen i forbløffende grad, selv i bevidstløs tilstand. Om det så var de to små spirende horn i panden, som Varanen havde anlagt efter karnevallet, så havde han dem. Ja, et tredje voksede endda langsomt frem, i nærheden af det sted stolen havde ramt.

Fyren bag ved skrivebordet, derimod. Når man så nøje til. Han var unægtelig spidsere i ansigtet, end Varanen plejede at være, og vist også mindre, nu han begyndte at rejse sig.

Karls fødder blev koldere og koldere, mens han mærkede hele flokken vende sig mod ham. Alle tænkte åbenbart det samme som han. Lige før hele hoben kastede sig over Karl, var den førstankomne Varan endelig på benene. Han pegede på den bevidstløse.

– Det er en svindler, kvækkede han. – Men en glimrende maskering. Fjern den, så vi kan se, hvordan han ser ud.

Så stor var respekten for bestyreren, at ingen fra personalet vovede at lægge hånd på hans genganger på gulvet. Først da Varanen selv trak fingrene ned over den bevidstløses ansigt, og derved løsnede store flager af sminke, fik de andre mod til at forgribe sig på misdæderen på gulvet. På et øjeblik havde de afdækket hans sande ansigt. Det var en mand ingen af dem havde set før. Mest af alt lignede han en karikeret Jeronimusfigur med to små horn i panden.

– Han ville udgive sig for at være K. Laveran, jeg mener, mig, forklarede Varanen skarpsindigt. – Ingen ville have fået mistanke, hvis jeg ikke tilfældigvis var kommet tidligt i dag. Han kunne uhindret have tømt alle kasser. Men takket være Karls snarrådige indsats ...

Desværre for Karl nåede han ikke længere. Nu var stemningen ellers helt vendt til fordel for den lysvågne Varan og den stolesvingende Karl. Påny oplevede Karl heltemodet banke i sit bryst, en tre-fire bank. Og så skulle den bevidstløse satan absolut vende billedet én gang til. Han rejste sig halvt op. Han var nok ikke bevidstløs længere. Pegede på den første Varan og råbte:

– Det er en svindler. Grib ham. Han udgiver sig for at være mig.

I det samme blev han klar over, hvad der var sket med ham, mens han var bevidstløs. Han tog sig til ansigtet, mærkede at den falske maske var trukket af ham.

– Jeg mener: Han udgiver sig for at være K. Laveran.

Hans stemme var svag, men der var alligevel noget i klangen, der fik personalet til at lytte. Alle stod tvivlrådige og havde sandsynligvis stået sådan endnu, hvis der ikke var sket det

uheldige, at der begyndte at vise sig en sprække i den første Varans ansigt, så hans pande mere og mere kom til at ligne et nyklækket æg. Dette udløste tvivlen, og det troløse personale kastede sig over ham, rev masken af ham, og afslørede det gavtyveansigt, som Karl havde delt adskillige krus med under karnevallet. Det var åbenbart kun Karl, der genkendte ham som Arne, for selv om gavtyven blev udsat for hårdhændet behandling, lod denne maske sig ikke fjerne fra hans ansigt, hvor ihærdigt man end gravede for at trænge ind til sandheden. Var det virkelig ikke Arne? Kunne en maske sidde så fast?

Jeronimus var i mellemtiden kommet på benene. Han dækkede sit ansigt med en avis.

– Jeg har haft for travlt, mumlede han undskyldende. – Ikke fået tid til at fjerne min maske efter karnevallet. Et øjeblik.

Han listede ud på toilettet, men før han lukkede efter sig, bjæffede han:

– Hold på Karl også. Han er fyrens medskyldige.

Begge udgange var blokerede. Karl blev langsomt presset op i en krog. Det kom der af at gå på arbejde, når man havde hoved på. Han skulle hellere have amputeret det ben, end indladt sig på det her.

– Det er jo slet ikke Karl, skreg gavtyven Arne pludselig.

Udbruddet gav Karl de sekunder han havde brug for. Han sprang op på disken, rev sin sminke af og viste det grinende, blodtørstige sørøverfjæs indenunder. Et øjeblik var alle lammede, længe nok til at både sørøver og gavtyv fik lejlighed til at benytte udgangene, til det udgange nu er bedst til.

Lidt senere mødtes de to forpustede anakronister på det offentlige toilet nede ved stranden.

– Din lort. Se nu hvad du har rodet mig ind i, råbte Karl.

– Vi kan ikke blive ved med at gå og gemme os, sagde Arne.

– Alle ved det. Men ingen vil tale om det. For øvrigt er der jo kun sket det, at Varanen fik en tredje bule i hovedet.

– Ja, og jeg mister mit job.

– Hvorfor det? Du kan vel ikke tage ansvaret for ham sørøvers gerninger?

Inde på lokummet havde Arne anbragt sin taske. For en sikkerheds skyld, forklarede han. Den indeholdt sminke, tyggegummi, og hvad man ellers har brug for til at skjule sig. På væggen stod der: „Hvis du vil skjule dig, så gør det ikke i dig selv. Der finder de dig.“

– Mon, sagde Arne og grinede.

Selv valgte Arne at melde sig syg den dag, men Karl mødte kort efter op i sparekassen med verdens elendigste undskyldning: Han havde glemt sin cykel et sted, så han havde været nødt til at gå. Der er ingen retfærdighed til. Undskyldningen blev straks godtaget. De havde også undret sig over at Karls cykel var kommet, når han ikke selv var. For øvrigt hørte ingen på ham, fordi alle havde så travlt med at fortælle, hvad han var gået glip af. En gavtyv og en sørøver havde, forklædt som Varanen og Karl, forsøgt at sprænge banken, men personalets snarrådighed ...

Varanen selv havde fået anlagt sin sædvanlige hængemule, så ingen kunne se karnevals-Jeronimus inde under. Han gjorde hvad han kunne for at dysse sagen ned. Det lykkedes underligt nok, men kun fordi der op ad dagen fra kunder og andre arbejdspladser indløb flere og flere rygter om underlige begivenheder, der havde en vis lighed med hændelsen i sparekassen. Alle historierne drejede sig om folk der havde tabt masken, havde vist sig at være en anden end den man troede, havde glemt at lægge ansigtet i de rette folder, eller pludselig var dukket op to steder på samme tid.

Efterhånden forlød det, men ingen vidste noget sikkert, at det der var sket for Varanen – og for Arne og Karl, kan jeg tilføje – at det også var sket for mange andre, måske simpelt hen for alle i byen. Karnevalsmasken havde ikke været til at fjerne, folk blev ved med at ligne Columbine, Robin Hood, en geisha, eller en skorstensfejer, hvor meget man end skrubbede. Alle havde været nødt til at skjule masken ved at lægge en anden over, så man kom til at ligne den man havde været før karnevallet.

Da Karl efter denne forvirrede arbejdsdag passerede domkir-

ken, var en stor flok mennesker samlet omkring den udgravning, der havde ligget der længe. Man har jo fået sin næse for at kunne stikke den i andre folks sager, så Karl sluttede sig til flokken. Arkæologer havde langsomt, lag for lag, afdækket byens fortid. Man havde, som alle ventede, fundet spor af det gamle rådhus, der et par hundrede år tidligere havde ligget over for domkirken. Man var nået til bunden, men så var der pludselig en idiot, der kom til at grave for dybt, ned til et endnu ældre lag. Og dér fandt man, gudhjælpemig, jeg lyver ikke, jeg fortæller bare, dér fandt man nogle rester, der kun kunne stamme fra et parkometer. Bagefter fandt man i det samme lag også etuiet til en lommeregner og en hjulkapsel til en Mercedes.

Havde man nu haft jordskælv på Århus-kanten kunne man have fundet en forklaring der vendte op og ned på det hele, men jordskælv er en af de få ting, man ikke har været udsat for der på egnen.

Mange syntes at man skulle skynde sig at grave videre ned, gennem lag af plastic, krinoline og vadmél, indtil man sandsynligvis fandt rester af et gammelt rådhus, der måtte have ligget på stedet et par hundrede år før parkometerets tidsalder. Og så en tand dybere. Bare for at se.

De fleste følte sig overbevist om, at man dernede i dybet ville støde på nogle knapper til et bip-bip-spil eller en éngangslighter. Men mere besindige mennesker mente, at man gjorde bedst i at standse før grunden begyndte at skride under dem alle.

Der var kun to muligheder. Enten måtte man se i øjnene, at den by man levede i var en museumsby, der i sin tid havde fortrængt et moderne samfund, der måske selv i sin tid var opstået af en tidligere museumsby. Enten måtte man se det i øjnene, eller også måtte man lukke dem.

Efterhånden var et flertal af byens borgere stimlet sammen, det er trods alt ikke hver dag man opdager, at man lever for nogle hundrede år siden. Man foretog en hurtig afstemning, og århusianerne er ikke fanatikere, heller ikke når det gælder

sandheden, så man vedtog, så godt som enstemmigt, den sidste mulighed. Alle lukkede øjnene, mens man gav sig til at fylde hullet op igen.

Overfladen blev glattet ud, som om den aldrig havde været skæmmet af en skovl. Man smurte så at sige et lag sminke over det hul, der var opstået i byens falske selvbevidsthed. Ved samme lejlighed besluttede man, at alle rygter om det der var sket efter karnevallet skulle forstumme. Enhver så ud, som enhver altid havde set ud, og ingen skulle vove at påstå andet. Enstemmigt vedtaget.

Men Karl lukkede ikke øjnene helt. Ved siden af ham var Vera tilfældigvis kommet til at stå. Den tanke pirrede ham utroligt, at der bag ved masken af dej fandtes det frodige, skælmske ansigt, som helt havde taget pippet fra ham under karnevallet. Ja, situationen var langt mere pikant nu. Dengang lod Karl sig forføre af en maske, nu kendte kun han de fremragende hemmeligheder bag Veras raslende tingester under blusen.

Også hun holdt øjnene åbne, og de spillede så muntert og legende, at der ikke var tvivl om at hendes tanker gik de samme veje som Karls. Deres hænder fandt hinanden, mens de dydigt slog øjnene ned ligesom deres medborgere.

Sådan gik det til, da man dér i byen kronede fantasien og gjorde livet til et karneval. De 362 af årets dage lever man i fortiden og skjuler sig bag maske og forklædning. Kun de tre dage, som man stadig af gammel vane kalder karnevallet, viser man sig, som man virkelig er.

Ingen taler nogensinde om dette søde bedrag, men du vil ofte se folk smile skævt til hinanden. Det sker når man kommer til at tænke på at inde bag den lidt bøse buschaufførmáske befinder der sig måske et klovneansigt, eller at den stramtandede overlærerinde på fortovet sandsynligvis skjuler en blufærdig havfrue, og det trangbrystede mappedyr man hyrer som sagfører, rummer måske en araberhøvding omme bag facaden.

Nu ved du hvorfor stedet må kaldes Smilets By, men tal ikke om det. Legen bliver ødelagt, når man kalder den en leg. På den

- / anden side kan de gode borgere vel ikke have noget imod sandheden, når man maskerer den som en historie? Som den her. Hvis du spørger hvem jeg er, så kalder jeg mig Arne. Af beskedenhed – og forsigtighed. Arne Kval, sparekasseassistent.
- 5 Fortællingen, som jeg har kaldt Alle tiders karneval, slutter med at Karl smiler hemmelighedsfuldt til Vera og slukker lyset. Og i mørket kærtegner han de svulmende bryster og kysser de blomstrende kinder.
- Pernille, hvisker han.
- 10 – Min vilde sørøver, svarer hun og lader fingeren løbe langs hans drabelige ar.